

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Valmistelijan laatima kaupunginhallituksen lausunto on puutteellinen ja siinä ei ole otettu huomioon tosiseikkoja eikä Suomen lain edellyttämiä ja asiassa noudatettavia säädöksiä.

Kaupunginhallituksen lausunnossa ei ole esitetty mitään sellaista uutta tietoa ja perusteita, joiden vuoksi tehty valitus hallinto-oikeudelle olisi aiheeton. Siten pidän tehtyä valitusta hallinto-oikeudelle asianmukaisena seuraavin perustein:

1.

Esittelijä Lönnfors toteaa valmistelemassaan lausunnossa: "Kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi tuotavat asiat valmistelee pääsääntöisesti kaupunginhallitus. Valmistelulla pyritään varmistamaan, että kaupunginvaltuutetuilla on riittävästi tietoja päätettävästä asiasta, sen ratkaisuvaihtoehdoista ja päätöksen seurauksista." Tässä tapauksessa asian valmistelu kaupunginhallituksessa on kuitenkin epäonnistunut, koska valtuustolla ei ollut riittävästi tietoja päätettävästä asiasta ja etenkin päätöksen taloudellisista seurauksista vesiosuuskunnan toimialueella asuville kiinteistön omistajille.

Lakiperuste

Hallintolain 434/2003 31 §:n määräys: Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Perustelut

a)

Valtuuston päätöksessä todetaan, että Pernajan Saariston Vesiosuuskunta on jättänyt Loviisan kaupungille esityksen vesihuollon (jätevesi ja vesi) toiminta-alueesta. Vesiosuuskunnan esitys puuttui kaupunginhallituksen ja valtuuston esityslistoista eikä sitä ole liitetty pöytäkirjoihin. Näin ollen vesiosuuskunnan perustelut toiminta-alueesta päättämisestä eivät olleet kaupunginhallituksen eikä valtuuston tiedossa. Vesiosuuskunnan hakemuksen esittäminen vasta tässä vaiheessa kaupunginhallitukselle ei ole riittävä ja asianmukaista, koska hakemus olisi tullut olla jo aiemmin kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käytettävissä (valtuuston esityslistaan liitettynä) 18.5.2022 asiasta päätettäessä.

b)

Valtuuston esityslistassa ja päätöksessä ei ollut oleellista tietoa Pernajan Saariston Vesiosuuskunnan erittäin huonosta taloudellisesta tilasta. Puute on merkittävä, koska julkisista lähteistä saatavissa olevan tiedon mukaan:

Vuosi 2017

Liikevaihto 90 000 euroa ja tappio 125 000 euroa

Vuosi 2018

Liikevaihto 102 000 euroa ja tappio 126 000 euroa

Vuosi 2019

Liikevaihto 123 000 euroa ja tappio 108 000 euroa

Vuosi 2020 128 000 euroa ja tappio 111 000 euroa

Tilintarkastuskertomuksen mukaan vuonna 2021 tappiota on syntynyt -123 950,10 euroa. Tilinpäätöksen mukaan osuuskunnan vieras pääoma on 5057 031,25 euroa.

Kuten kohdissa a ja b on esitetty, niin Loviisan kaupunginhallituksella ja kaupunginvaltuustolla ei ollut asian ratkaisemiseksi tarpeellisia tietoja sekä selvityksiä. Siten kaupunginvaltuuston päätös ja toiminta selonotto-velvollisuuteen liittyvässä asiassa ei täytä hallintolain 31 §:n 1 mom. vaatimusta.

Lisäksi on erikoista, että asian valmistelijana ja esittelijänä toimiva virkavastuullinen kaupunginkansliakeskuksen johtaja Kristina Lönnfors on tehnyt omia vesiosuuskunnan kannalta myötäsukaisilta vaikuttavia tulkintojaan Pernajan Saariston Vesiosuuskunnan taloudellisesta tilasta ja vetoaa mm. ”monen muunkin vesiosuuskunnan taloudelliseen tilanteeseen”, koska asian käsittelyssä tulee huomioida vain Pernajan Saariston Vesiosuuskunnan taloudellinen tila. Pidän erikoisena, että vesiosuuskunta ei itse ole antanut selvitystä taloudellisesta tilastaan, vaan esittelijä Lönnfors toteaa omana käsityksenään ”...ei kuitenkaan voida tehdä johtopäätöstä, että vesiosuuskunta ei pystyisi huolehtimaan velvoitteistaan.” Totean, että julkista valtaa tulee käyttää puolueettomasti lakiin ja tosiseikkoihin perustuen. Esittelijän vastuu on nimenomaisesti varmistaa puolueeton valmistelu.

2.

Lakiperuste

Vesihuoltolaki, 9.2.2001/119 8 §:n 2 mom. kohta 1) ja 2): Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että: 1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja 2) vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Perustelut

Kuten kaupunginvaltuuston pöytäkirjan (18.05.2022/Pykälä 22) liitteestä 1 ilmenee, niin päätetty toiminta-alue on erittäin laaja. Annetusta muistutuksesta (pöytäkirjan liite 2) käyvät ilmi seuraavat asiat ja seikat: ”Vesiosuuskunta on jäsenilleen rakentanut vesi- ja viemäriverkoston korkeista kustannuksista huolimatta. Rakennuskannan hajanaisuus alueella ja kivikkoinen maasto aiheuttavat haasteita rakennustöille. Etäisyys aktiivisten käyttäjien välillä on suuri eli ylittää 300 metriä.”. Muistutuksessa annettuja tietoja ei ole kiistetty vesiosuuskunnan toimesta. Edellä esitettyjen tietojen ja kohdassa 1 osoitetun osuuskunnan huonon taloudellinen tila huomioon ottaen vesiosuuskunta ei kykene huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut tulevat muodostumaan kohtuuttomiksi. Valtuuston päättämä toiminta-alue on sellainen, että vesihuoltolaitos ei pysty huolehtimaan vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti. (Vesihuoltolaki). Toiminta-alueen määrittäminen liian laajaksi asukasmäärään suhteutettuna voi olla myös ristiriidassa 8 §:n kanssa (Tietolähde: Kuntaliitto, Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue).

Siten kaupunginvaltuuston päätös on vesihuoltolain, 9.2.2001/119 8 §:n 2 mom. kohtien 1 ja 2 perusteella lain vastainen.

3.

Kuntaliitto: Vesiosuuskunnat, kuntien vesihuoltolaitokset ja kunnat-opas

Toiminta-aluetta ei tule kasvattaa alueille, joissa järjestämisvelvollisuus ei toteudu, ainoastaan sen vuoksi, että vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset voidaan taata (Tietolähde: Kuntaliitto, Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue).

Perustelut

Annetusta muistutuksesta (kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liite 2) käy ilmi seuraava merkittävä asia: ”Ymmärryksen mukaan osuuskunnan vuosikokouksessa 2019 kuitenkin keskusteltiin toiminta-alueen kattavuuden laajennuksesta lähinnä taloudellisista haasteista johtuen.

”Muistutuksessa” annettuja tietoja ei ole kiistetty vesiosuuskunnan toimesta.

Kaikki edellä esitetyt asiat ja seikat huomioon ottaen voidaan tehdä johtopäätös, että Pernajan Saariston Vesiosuuskunnan esitys toiminta-alueesta päättämisestä on tehty ainoastaan sen vuoksi, että vesihuolto-laitoksen taloudelliset toimintaedellytykset voidaan taata.

4.

Lakiperuste

Vesihuoltolaki, 9.2.2001/119 8 §:n 3 mom.: Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.

Perustelut

Kaupunginvaltuuston päätöksessä ei kuitenkaan ole asetettu tavoitteellista yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulua toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.

Siten Loviisan kaupunginvaltuuston päätös on vesihuoltolain säädösten (9.2.2001/119 8 §:n 3 mom) vastainen.

ELY-keskus on lausunnossaan UUDELY/8511/2019 tehnyt ehdotuksen, jota kaupunginhallitus ja valtuusto eivät ole päätöksessään huomioineet tarkasti ja asianmukaisesti. Uudenmaan ELY-keskus ehdottaa, että Loviisan kaupunki tekee uuden toiminta-alue-ehdotuksen huomioiden vesiosuuskunnan ehdotuksen. Toiminta-alue-ehdotusta tulee muuttaa niin, että siinä otetaan huomioon ja esitetään vesihuoltolain 7§ ja 8§ vaatimukset.

Vesihuoltolain 7 §

Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Toiminta-alue-ehdotukseen tulee lisätä myös vesihuoltolain 8§ edellyttämät taajamarajaukset sekä vesi-johtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet. Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.

Alueella muiden toimivien vesihuoltolaitosten vesi- ja viemäriinjat- ja toiminta-alueet on hyvä esittää toiminta-aluepäätöksessä, jotta voidaan arvioida koko alueen vesihuoltopalvelujen saatavuus ja verkostojen kattavuus.

Kari Hagfors